

RANTA SALMI

Rantasalmen kunnan ilmasto-ohjelma

Seurantaraportti 2025

Visio 2030

Rantasalmi on profiloitunut kuntana, joka on käynyt osallistavaa keskustelua ympäristönsä tilasta kuntalaisten kanssa ja joka on viestittänyt selkeästi, miten varautua ilmastonmuutokseen. Olemme edistäneet omilla toimillamme liikenteen muuttumista vähäpäästöisemmäksi, ja samalla päässeet nauttimaan kävelemisen ja pyöräilyn terveyshyödyistä raikkaassa ilmassa. Kun olemme suosineet monipaikkaista työskentelyä, niin työmme on ollut tehokkaampaa säästyneen ajan ja energian muodossa. Vastaavasti energiantuotannossa kunnassamme on luotu sellaiset puitteet, että uusiutumattomista energianlähteistä luopuminen on ollut vaivatonta.

Olemme onnistuneet vahvistamaan Rantasalmen luonnon tilaa, jotta voimme nauttia runsaasta lintulajistosta ja nähdä edelleen luonnonkukkien väriloiston. Arvostuksemme meidän niittyjämme sekä maatalousympäristöjämme kohtaan on näkynyt ennallistamisena näiden säilyttämiseksi jälkipolville. Rantasalmen kunnan metsissä on annettu tilaa luonnon monimuotoisuudelle ja laajennettu metsien hyödyntämisen näkökulmaa.

Rantasalmelle on rakennettu yhdessä vahva toimijaverkosto, johon on kytkeytynyt aktiivisten kuntalaisten, järjestöjen sekä yritysten joukko. Olemme jakaneet hyvin tietoa sekä ideoita ja olemme hyödyntäneet uusia liiketoimintamahdollisuuksia, joita on syntynyt vihreälle sektorille. Ympäristökasvatuksemme on ollut laadukasta ja nuorilla on kattava ymmärrys luonnon ja ihmisen suhteesta.

Rantasalmen kunta on ylläpitänyt ajantasaista riskienhallintasuunnitelmaa keskeisten ilmatoriskien ja haavoittuvuuksien osalta.

Rantasalmen kunnan ilmasto-ohjelma

- Hyväksytty kunnanvaltuuston päätöksellä 18.12.2023 § 108
- Tavoite: Rantasalmi sitoutuu vähentämään hiilidioksidipäästöjään 35 % vuoden 2007 tasosta vuoteen 2035 mennessä
 - Hiilineutraaliuden saavuttaminen vuoteen 2035 ei ole mahdollista kunnan omilla toimilla
 - Suurin osa käyttöperusteisista päästöistä syntyy maataloudessa, lämmityksessä ja tieliikenteessä, joihin kunnan mahdollisuudet vaikuttaa ovat hyvin rajalliset.
 - Tavoite saavutetaan energiaremonteilla ja edistämällä autokannan käyttövoiman vaihtumista fossiilittomiin polttoaineisiin.
 - Öljylämmityksestä luopuminen, lämpöpumput ja autokannan sähköistyminen
 - Kiertotalouden edistämisen toimenpiteet on jätetty ohjelman ulkopuolelle.
- Ohjelman toteutumista tulee seurata ja laatia vuosittain raportti, jossa arvioidaan valittujen keinojen tuloksellisuutta.

Kokonaispäästöt

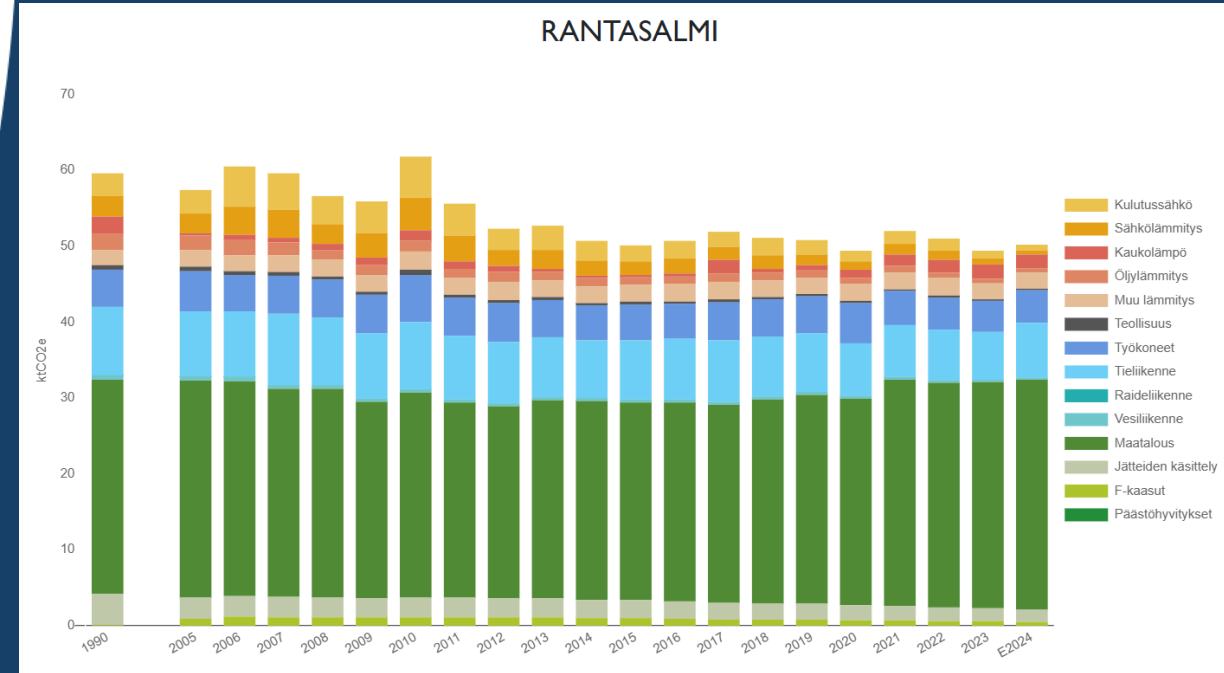
Kunnan kokonaispäästöt olivat vuonna 2024 yhteensä 50,2 ktCO₂e.

Päästöt kasvoivat 2 % verrattuna edelliseen vuoteen.

Vuoteen 2007 verrattuna kokonaispäästöt ovat vähentyneet 16 %.

Koko maan keskiarvoon (-46 %) verrattuna, kunnan päästökehitys on ollut heikompaa.

Myös maaseutumaiden kuntien keskiarvoon (-33 %) verrattuna kunnan päästökehitys on ollut heikompaa.

Päästösektorit

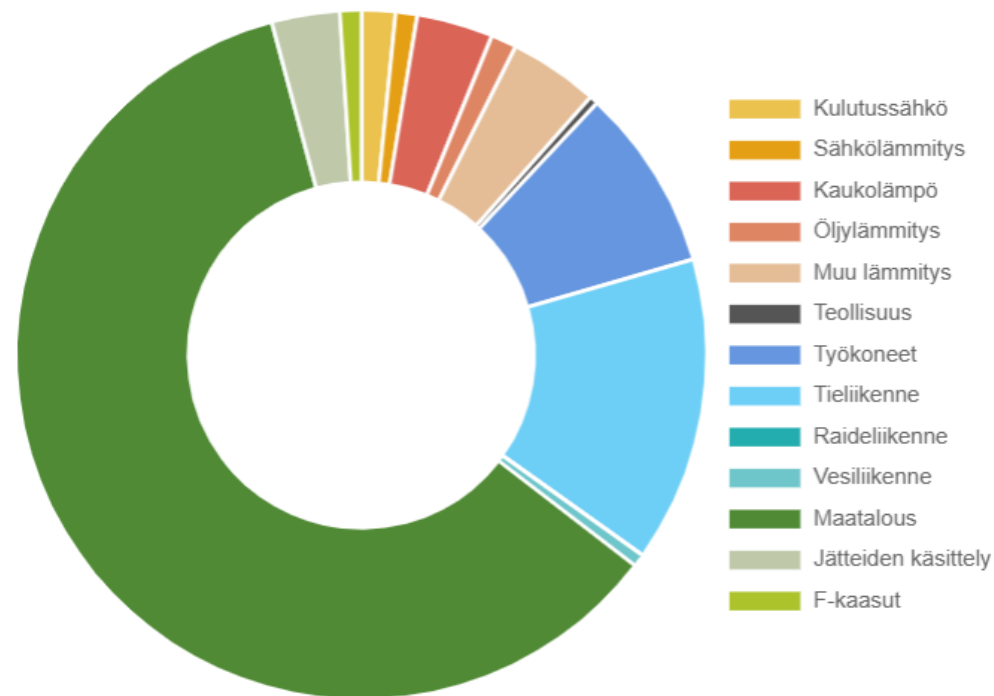
Vuonna 2024 kolme suurinta päästösektoria kunnassa olivat:

- maatalous (60,3 %)
- tieliikenne (14,4 %) j
- energiankulutus (11,5 %).

Näiden sektoreiden päästöt ovat muuttuneet vuoteen 2007 verrattuna seuraavasti:

- Maatalous: +10 %
- Tieliikenne: -23 %
- Energiankulutus -55 %

PÄÄSTÖJEN JAKAUMA E2024 — RANTASALMI

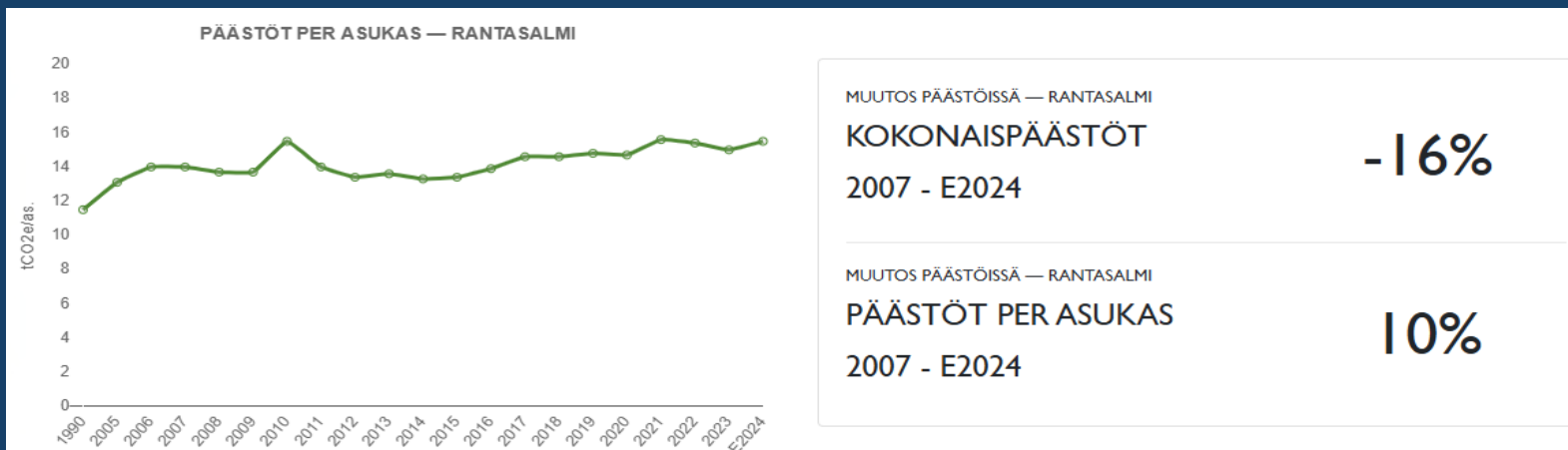

Vuonna 2024 päästöjen määrä asukasta kohden oli 15.5 tCO₂e (koko maan keskiarvo 4.7 tCO₂e / asukas).

Vertailuvuodesta 2007 lähtien asukaskohtaiset päästöt ovat kasvaneet 10 %.

Maaseutumaisten kuntien keskiarvoon (-21 %) verrattuna kunnan päästökehitys on ollut heikompaa.

Asukasta kohden nousseiden päästöjen määrä selittyy väestömäärän vähentymisellä, jolloin pienempi väestön osuus kantaa suuremman osuuden päästökertymästä.

Rantasalmen kunnan ilmasto-ohjelma 1/2

Päämäärät	Indikaattorit	Tavoite	Toteuma 2025
<p>Monimuotoiset metsät</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ehkäistään luontokadon syventymistä • Kunnalla on FSC-sertifiointi • Selvitetään lahopuiden, tekopökkelöiden ja sekapuuston määrä • Metsissä suoritetaan tarvittavat hoitotoimenpiteet tavoitteiden saavuttamiseksi • Rantasalmen metsien käytöstä käydään avointa keskustelua 	<ul style="list-style-type: none"> • Lahopuun määrä (k-m³) • Puuston hakkuukypsä ikä (koivu, kuusi ja mänty) • Tekopökkelöiden määrä (kpl/ha) • Sekapuuston määrä (%/ha) 	<ul style="list-style-type: none"> • Lahopuun määrä nostetaan 10 k-m³ • Metsäillan järjestäminen vuosittain 	<ul style="list-style-type: none"> • Kunnan kokonaismetsäpinta-alasta (1338,3 ha) on suojeltu 33,1 ha (2,5 %), joka on osuutena asukaslukuun suhteutettuna Suomen kuntien 19. suurin • FSC-sertifiointi toteutui toukokuussa 2025 • Hoitotoimenpiteitä on tehty metsänhoitoyhdistyksen suositusten mukaisesti. Sekapuustoa on lisätty siten, että lehtipuun määrä on vähintään 10 %. Tekopökkelöitä jätetään 2–5 kpl/ha. Lahopuuta on Etelä-Savossa keskimäärin 5 m³/ha. Hakkuukypsäikä koivulla on 50–55 vuotta, kuusella 65–75 vuotta ja männyllä 70–80 vuotta. • FSC-työpaja järjestettiin kuntalaisille 4.3.2025 ja yhteisöllinen metsätapahtuma Apulanta-metsässä 25.6.2025
<p>Päästötön liikenne</p> <ul style="list-style-type: none"> • Joukkoliikenteen, kävelyn ja pyöräilyn edistäminen • Autokannan käyttövoima perustuu fossiilittomiin polttoaineisiin • Palvelut ovat saavutettavissa vähäenergisillä ratkaisuilla • Tuetaan etätyökäytäntöjä 	<ul style="list-style-type: none"> • Vaihtoehtoisten käyttövoimien osuus (%) henkilöautokannasta • Julkisten latauspisteiden ja vaihtoehtoisten käyttövoimien tankkauspisteiden määrä kunnassa (kpl) • Etätyöpäivät (kpl/v/hlö) 	<ul style="list-style-type: none"> • Vaihtoehtoisten käyttövoimien osuus on 1 % vuonna 2023, 15 % vuonna 2030 ja 50 % vuonna 2040 • Sähköauton latauspisteiden lisääminen • Julkisten latauspisteiden ja uusien käyttövoimien tankkauspisteiden määrä kunnassa 2 kpl vuonna 2023 ja 4 kpl vuonna 2030 	<ul style="list-style-type: none"> • Rekisteröityjä henkilöautoja oli vuonna 2023 Rantasalmella 3 075 kpl, joista täyssähköisiä 1,3 % ja hybridejä 1,3 %. • Latauspisteitä torilla 2 kpl ja koulukeskuksella 2 kpl. Järvi-Sydämen alueella 12 kpl ja K-Marketilla 2 kpl. • Kunnassa noudatetaan paikasta riippumattoman työn periaatteita.

Rantasalmen kunnan ilmasto-ohjelma 2/2

<ul style="list-style-type: none"> • Kevyen liikenteen väylän rakentaminen 	<ul style="list-style-type: none"> • Kevyen liikenteen väylien pituus (km) 	<ul style="list-style-type: none"> • Laaditaan tiedotteita päästöttömän liikenteen puolesta 4 krt/v 	<p>Etätyöpäiviä oli yhteensä 732 päivää vuonna 2025.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rantasalmi-Porosalmen kevyen liikenteen väylän rakentaminen ei toteutunut. • Tiedotteita ei laadittu
<p>Päästötön energia</p> <ul style="list-style-type: none"> • Öljylämmityksestä luopuminen kuntaomisteisista rakennuksista • Edistetään kuntavetoisesti uusiutuvaa energiantuotantoa alueella • Uudisrakentaminen energiatehokkaasti 	<ul style="list-style-type: none"> • Kunnan kiinteistöjen energiankulutus (MWh/v) • Aurinkosähkön tuotanto (kWh/asukas) 	<ul style="list-style-type: none"> • Energianeuvontakampanja 2 krt/v • Rantasalmen kunta selvittää aurinkoenergiahankeen toteuttamista alueellaan 	<ul style="list-style-type: none"> • Kunnan omistamissa rakennuksissa ei käytetä öljylämmitystä. Info-kampanjat eivät toteutuneet, mutta energia-asiat ovat olleet laajasti keskustelussa valtakunnan tasolla. • Aurinkosähkön tuotanto vuonna 2023 oli 157 kWh/as. Aseman teollisuusalueen aurinkoenergiahanke on edennyt ja toteutumassa.
<p>Ilmastonmuutokseen varautuminen</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sopeutuminen ilmastonmuutoksen aiheuttamiin riskeihin ja haavoittuvuuksiin • Laaditaan varautumissuunnitelma toimenpidesuosituksineen aluekohtaisista riskeistä. • Ilmastonmuutos ja luontokato huomioidaan opetussuunnitelmassa kattavasti • Luonto- ja ilmastoilta 	<ul style="list-style-type: none"> • Säännöllinen suunnitelman päivittäminen (krt/valtuustokausi) • Opetussuunnitelman päivityksen toteutuminen • Luonto- ja ilmastoillan toteutuminen 	<ul style="list-style-type: none"> • Suunnitelman päivitys 2 krt /valtuustokausi • Luonto- ja ilmastoilta 1–2 krt/v 	<ul style="list-style-type: none"> • Ilmastonmuutokseen sopeutumisen ja varautumisen suunnitelmaa ei laadittu. Turvallisuuteen liittyvä varautumissuunnitelma on laadittu. • Ilmastonmuutos ja luonnon monimuotoisuus sisältyvät opetussuunnitelmaan • Vieraslaji-ilta ja pohjavesialueen suojelemissuunnitelman kuulemistilaisuus järjestettiin • Valvontakäyntien yhteydessä.
<p>Maatalouden ja ruoantuotannon murros</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rantasalmen kunta sitoutuu viestittämään maankäyttösektorin ilmastotoimenpiteistä 			

RANTA SALMI

Kestävä luonnostaan